

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	<u>бакалавр</u>	Форма навчання	<u>денна/заочна</u>	Навчальний рік/семестр IV/7	2023/2024
-----------------------------	------------------------	-----------------------	----------------------------	--	------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	ЦПП 20. Методика навчання народознавства в дошкільному навчальному закладі
Кафедра	Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти
Освітня програма	ОПП 01 Освіта/Педагогіка, 012 Дошкільна освіта, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: <u>обов'язкова</u> Кількість кредитів: 3 Лекції: 10 Практичні (семінарські) заняття: 20 Самостійна робота: 60 Вид контролю: <u>екзамен</u>
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Габода Єва Бейлівна , старший викладач Кафедри педагогіки та психології початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти e-mail: gaboda.eva@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати	Предметом Методики навчання народознавства в дошкільному навчальному закладі є засоби, форми, методи, прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку з українськими та угорськими народними традиціями, культурою, звичаями,

<p>навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни</p>	<p>оберегами, символами та прилучення їх до національного духовного надбання українського та угорського народу</p> <p>Дисципліна Методика навчання народознавства в дошкільному навчальному закладі має мету: підготувати фахівця до ефективного вирішення завдань національного виховання засобами української та угорської етнопедагогіки</p> <p>Завдання дисципліни: дати знання історії розвитку та становлення української та угорської етнопедагогіки;</p> <ul style="list-style-type: none">- ознайомити студентів з українською угорською національною культурою, традиціями, звичаями, народознавчими поняттями, народною термінологією;- розкрити зміст і завдання народознавчої роботи з дітьми дошкільного віку;- виробити навички добирати різні форми роботи для ознайомлення з народознавством;- розвинути самостійність і творчість у розв’язанні пізнавальних розвивальних, виховних і мовленнєвих завдань у процесі ознайомлення з народознавством;- розвинути у студентів національну свідомість <p>Програмні результати навчання</p> <p>ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.</p> <p>ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з</p> <p>різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами</p> <p>ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім’ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.</p> <p>ПР-06. Встановлювати зв’язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.</p> <p>ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо</p>
---	---

його ефективності.

ПР-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПР-21. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

Компетентності.

Інтегральна компетентність. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров’я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо продуктивною

(образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

Основна тематика дисципліни:

ЗМ1. Фольклорні жанри в роботі з дошкільниками. Ознайомлення культурою родинних стосунків.

Поняття народної педагогіки. Предмет та завдання методики проведення занять з народознавства. Принципи ознайомлення дітей з українським народознавством

Методика використання різних фольклорних жанрів у роботі з дітьми дошкільного віку. Жанрова характеристика української фольклористики. Колискові пісні, забавлянки, їх використання в роботі з дошкільниками.

Прислів'я, приказки, загадки, скоромовки, лічилки, дражлини
Вплив усної народної творчості на формування національної свідомості.

Народні ігри, їх значення у вихованні дітей.

Характеристика народних ігор, їх місце у вихованні дітей.

Народна казка як засіб виховання дошкільників. Види, типи, жанрові особливості казки

Методика ознайомлення дітей з родинними відносинами та сімейними традиціями. Сім'я, рід, родина, батьки, хрещені батьки. Сімейні свята та традиції української сім'ї.

ЗМ 2. Ознайомлення дітей з українською календарною обрядовістю, побутом, народними промислами, ремеслами та рідним краєм

Календарні обряди. Історичні традиції та сучасність Сезонно-календарна обрядовість. Характеристика весняної обрядовості. Методичні прийоми в роботі з дітьми. Характеристика літньо-осінньої обрядовості. Характеристика зимової обрядовості. Методика святкування в умовах дошкільного навчального закладу.

Методика ознайомлення дошкільників з побутом населення України.

Національна іграшка. Історія, регіональні особливості.

	<p>Інтер'єр житла та українського подвір'я: посуд, меблі, регіональні особливості.</p> <p>Методика ознайомлення дітей з народними ремеслами. Народні промисли та ремесла, їх регіональна характеристика.</p> <p>Вишивка, гончарство, ткацтво, килимарство, лозоплетіння, вироби з каменю, металу, шкіри. Писанкарство. Ознайомлення дошкільників з художніми промислами України, Угорщині.</p> <p>Ознайомлення дітей з рідним краєм. Рідний край, рідна земля. Україна.</p> <p>Батьківщина. Місто, село, вулиця. Ознайомлення з природою рідного краю. Народна метеорологія.</p>																												
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення студентів із дисципліни Методика навчання народознавства в дошкільному навчальному закладі оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90–100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>82–89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>75–81</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>64–74</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>60–63</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35–59</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0–34</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table> <p>Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни R_{дис} (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи R_{НР} (до 70 балів): R_{дис} = R_{НР} + R_{ат}.</p> <p>Відповіді на практичних заняттях (усна відповідь, відповіді</p>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90–100	A	відмінно	зараховано	82–89	B	добре	75–81	C	64–74	D	задовільно	60–63	E	35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90–100	A	відмінно	зараховано																										
82–89	B	добре																											
75–81	C																												
64–74	D	задовільно																											
60–63	E																												
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										

	<p>на запитання викладача, презентація) – 30 балів. Самостійна робота –30 балів. Екзамен – 40 балів. Загалом – 100 балів.</p> <p>До екзамену допускаються студенти, які відвідували лекційні та практичні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, накопили 60 балів протягом одного семестру.</p> <p>Важливою передумовою допуску до іспиту є відпрацювання пропущених лекційних занять. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки.</p> <p>У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Педагогіка дошкільна» застосовуються такі методи:</p> <ul style="list-style-type: none">- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;- методи письмового контролю: модульна контрольна робота;- методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.
Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p><i>Політика щодо академічної доброчесності.</i></p> <p>Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.</p> <p>Положення про академічну доброчесність в ЗУІ</p> <p>Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ</p> <p>Методичне забезпечення</p> <ul style="list-style-type: none">• підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання;• плани-конспекти лекцій, практичних занять; – індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів;• мультимедійні презентації до навчальних занять; навчальні відеофільми, відеофрагменти практичних, виховних заходів у дошкільних закладах.
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none">1. Богуш А.М., Лисенко Н.В. Українське народознавство в дошкільному закладі: навч.посіб./А.М.Богуш, Н.В.Лисенко.- К.: Вища шккола, 2002.- 407с.2. Богуш А.М., Лисенко Н.В. Українське народознавство в дошкільному

- закладі: Практикум: навч.посіб. /А.М.Богуш, Н.В.Лисенко.-К.: Вища школа.,2003.-206с.
- 3.Вишне夫斯基 О.І. Український виховний ідеал і національний характер (витоки, деформації і сучасні виклики): вступ до систем. дослідж. / Омелян Вишневський; Всеукр. пед. т-во ім. Г. Ващенко, Львів. обл. орг.– Суми: С. Сурма, 2010. – 159 с.
4. Лисенко Н. В. Етнопедагогіка дитинства: навч.-метод. посібник / Н.В.Лисенко. – К.: Вид.дім Слово, 2011. – 720 с
5. Лозинська Є. Українське народознавство дітям дошкільного віку: метод. посіб. для дошк. закл./Є.Лозинська.- Львів: Оріяна – Нова, 2008.- 208с.
6. Луценко І.О. Моя країна – Україна. Українське країнознавство для дошкільнят./ І.О.Луценко.- К.: Аконіт, 2008. – 64с.
7. Ніколаєнко В.М. Народознавство в дошкільному закладі: 2-6 років /В.М.Ніколаєнко.- Х.: Основа, 2010. - 207с

Рекомендована література:

1. Andrásfalvy Bertalan: Néprajzi alapismeretek. Bp., 1985.
2. Balassa Iván- Ortutay Gyula: Magyar Néprajz. Bp. 1979.
3. Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium I-II. Bp.,1977.
4. Hutterer Éva: Gyermekélet Ráton. KMKSZ, Ungvár 2010.
5. Hutterer Éva: Egy aranyat letem. Kárpátaljai gyermekjátékok.2013.
6. Kósa László- Filep Antal: A magyar nép táji történeti tagolódása. Bp., 1975.
7. Kósa László: A magyar néprajz tudománytörténete. Bp., 1989.
8. Kósa László – Szemerényi Ágnes: Apáról fiúra. Holnap kiadó, 1998. (A főiskolai könyvtárban fellelhető)
9. Ortutay Gyula (szerk.): Magyar Néprajzi Lexikon I-V. Bp., 1977-1982.
10. Punykó Mária: Tűzoltó nagymadár. Beregújfalui népmesék és mondák. Hatodik síp, Ungvár, 1994. (A főiskolai könyvtárban fellelhető)
11. S. Benedek András: Kárpátalja története és kultúrtörténete. Bp., Bereményi Könyvkiadó, 1995.
12. Tátrai Zsuzsanna – Karácsony Molnár Erika: Jeles Napok, ünnepi szokások. Mezőgazda Kiadó, Bp., 1997. (A főiskolai könyvtárban fellelhető)
13. Ujváry Zoltán: Népszokás és népköltészet. Debrecen, 1980.
14. Ujváry Zoltán: Kultusz, színjáték, hiedelem,2007. Miskolc
15. Ujváry Zoltán: Játék és maszk. I-III., Debrecen, 1988.
16. Vári Fábrián László: Vannak ringó bölcsők. Kárpátaljai magyar népballadák. Ungvár. Budapest, 1992. (A főiskolai on-line katalógusban fellelhető)
17. Voight Vilmos: A magyar folklór. Osiris Kiadó, Bp., 1998.

18. Magyar Néprajz I-VIII : <http://mek.niif.hu/02100/02152/html/>
19. Magyar Néprajzi Lexikon:
<http://mek.oszk.hu/02100/02115/html/index.html>

Інформаційні ресурси

1. Концепція розвитку педагогічної освіти [Електронний ресурс] / МОН України // Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. – <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
2. Лист Міністерства № 1/9-376 від 25.07.2014 «Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2014/2015 навчальному році». –Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2679->
3. «Про вищу освіту» (2014 р., зі змінами 2019 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;
4. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://uapravo.net/data/base28/ukr28703/htm>.
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки [Електронний ресурс]. – [Режим доступу] : guonkh.gov.ua/content/documents/16/1517/Attaches/4455.pdf.
6. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>);
7. Про національну доктрину розвитку освіти у ХХІ столітті <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>;
8. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>;
9. Про освіту <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>);
10. Проект Закону України «Про освіту»http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58639